

által családi levéltárából kiválasztott s még 1881-ben ideajándékozott 3325 db. irat, melyek a Hügyei Farkas, és más. a Szilyekkel rokon családokra vonatkoznak, továbbá a Felsőbüki Nagy családra vonatkozó, 1526 dbból álló gyűjtemény. Rendeztettek Gróf Széchenyi István levelei és iratai; e csoport az újabb szerzeményekkel 879 dbból áll. A kéziratárból annak idején áttett kamarai, városi és egyéb iratok rendezése, melynek megindításáról az előző évnegyedi jelentésben adtunk hirt, befejeztetett; ez értékes gyűjtemény a kéziratári repertóriumszámok szerint lehető teljességgel rekonstruálva és a megfelelő katalógus-czédulákkal ellátva várja a levéltári elvek szerint leendő végleges elhelyezését, addig pedig részben betürendben, részben a régi kéziratári jelzet szerint áll a kutatók rendelkezésére. Rendeztettek továbbá azon iratok, melyek nagyságuk miatt nem levénes uton elhelyezhetők, külön kezeltetnek; ezekről 102 utalólap készült, melyek az egyes csoportokba az illető helyekre beosztottak.

Végül megkezdett Kossuth Lajos iratainak rendezése.

A családi letétemények közül befejeztetett és most van revideálás alatt a Thaly-család levéltárának czédula-lajstroma, mely 1879 czédulát foglal magában; megbélyegeztetett az Alapi Salamon család levéltára és folyamatban van a báró Balassa és a Kossuth családok levéltárainak rendezése.

A. M. T. AKADÉMIA KÖNYVTÁRA 1896-BAN.

A rendezett tudományszakok száma 52; ezek 53,799 munkát tartalmaznak a következő kimutatás szerint: Bibliographia: 1116, Encyclopaedia: 139, Philosophia: 1307, Theologia: 900, Paedagogia: 1893, Széptudomány: 508, Anthropologia: 293, Jogtudomány: 1120, Magyar jogtudomány: 1474, Politika: 2308, Magyar politika: 1644, Történelem: 5665, Magyar történelem: 2838, Magyar országgyűlések: 95, Életírás: 2444, Földrajz: 1058, Magyar földrajz: 451, Térképek: 926, Utazások: 1191, Statistika: 682, Schematismusok: 114, Hadtudomány: 677, Régészet: 1360, Éremtudomány: 175, Matematika és csillagászat: 1070, Természettudomány: 173, Természettan: 889, Vegytan: 414, Természetrész: 128, Állattan: 486, Növénytan: 418, Ásvány- és földtan: 509, Gazdaságtan: 1670, Orvostudomány: 2395, Nyelvtudomány: 2034, Classica philologia: 704, Görög írók: 802, Latin írók: 872, Új-latin írók: 795, Magyar nyelvészet: 452, Régi magyar irodalom: 631, Magyar irodalom: 2641. Germán irodalmak: 1495, Franczia irodalom: 644, Olasz és spanyol irodalmak: 245, Szláv irodalom: 406, Keleti irodalom: 1709, Incunabula: 355, Akadémiák, tudományos társulatok kiadványai: 533,

Magyar Tudományos Akadémia kiadványai: 386, Külföldi folyóiratok: 193, Hazai újságok és folyóiratok: 372.

A betűrendes nagy czédulakatalogus jelenleg 53,282 czédulából áll. A folyóiratok és folytatásos művek állományának rendben tartására, jelenleg külön czédulakatalogus készül.

A szakkatalógus köteteinek száma: 100.

A könyvtár gyarapodása a járuléknapló kimutatása szerint a következő:

Vétel útján 319 mű, 501 kötet, 119 füzet.

Kiadványcsere és ajándék útján: 727 mű, 340 kötet, 434 füzet.

Magánosok ajándékából: 312 mű, 436 kötet, 95 füzet, 1 atlasz.

Nyomdak kötelespéldányai: 971 mű, 213 kötet, 758 füzet.

A Magy. Tud. Akadémia kiadványai: 35 mű, 52 kötet, 29 füzet.

Iskolai Értesítő: 160 darab.

Térkép: 4 darab.

Újság: 41, azaz 39 kötet, 7 füzet.

Az összes gyarapodás 1896-ban 2364 mű, 1542 kötetben és 1435 füzetben, 1 atlasz, 160 iskolai értesítő, 4 térkép, 41 újság.

Ehhez járul 168 külföldi és hazai folyóirat.

Mint kiváló ajándékkönyv említendő Szvenigorodszkoi orosz államtanácsos ajándéka, az ő költségén kiadott s a byzanci zománcozokról szóló Kondakov-féle, gyönyörűen kiállított mű. Mint nagyobb vétel említendő a »Göttingische Gelehrte Anzeigen« cz. folyóirat 1765-től, 1822-ig terjedő, körülbelül 150 kötetből álló sorozata.

A könyvtár olvasótermében 1896-ban 7169 olvasó 10,727 művet használt és 130 egyén 409 művet kölcsönzött ki házi használatra.

A könyvtár külön osztályát alkotó Goethe-gyűjtemény állapotát a következő számok tüntetik fel.

Goethe művei összes kiadásainak száma: 20; első és külön kiadások, curiosák: 136 mű; disz- és képes kiadások: 13 mű; levelezés és beszélgetések: 65 mű; Goethe-biographia: 461 mű; Goethe műveire vonatkozó irodalom: 590 mű; folyóiratok, értekezések, bibliografia: 695 darab. A gyűjtemény többi részeiben az év folyamán változás nem állott be.

A Goethe-gyűjtemény megnyitásának napjától kezdve 849 látogató írta nevét a vendégeknyvbe. Legalább ép annyira tehető azok száma, kik nevüket nem írták be, úgy hogy a lefolyt kilenc hónap alatt a látogatók száma bátran tehető 1600—1700 személyre.

A kéziratár a lefolyt évben a következőkkel szaporodott: A Lázár Zelma-kódex (Lázár Zelma úrhölgy adománya), Stephan Schulzer von Müggenburg, Schwämme und Pilze aus Ungarn und Slavonien (5 folio-kötet Hazslinszky hagyatékából), Bilszky János

agárdi lelkész naplói, idősb Kubinyi Ferencz és Vas Gereben néhány kézírata (Tietz A. ajándéka), Lenhossék József koponyamérései (vétel), és a Codice Messicano Vaticano 3373 hasonmása (Duc de Loubat ajándéka).

A BUDAPESTI MAGYAR KIRÁLYI TUDOMÁNY- EGYETEM KÖNYVTÁRA 1896-BAN.

A budapesti egyetemi könyvtár 1896. évi állapotáról *Szilágyi Sándor* min. tanácsos, könyvtári igazgató a következő jelentést intézte *Wlassics Gyula* vallás- és közoktatásügyi miniszterhez:

Az ezredéves kiállításon könyvtárunk Excellentiád magas intentióinak megfelelőleg méltón volt képviselve. Nemcsak a történelmi csoport irodalmi alcsoportjában, hanem az ujabbkori közoktatásügyi csoportban is sok kiválóan becses munka kiállításával vett részt, valamint az ügyvédi kamara kiállítását is a könyvtárunkban található igen érdekes adalékokkal egészítettük ki.

Általában az egyetemi könyvtárban rendkívül gazdagon van képviselve irodalmi életünknek minden korszaka s ez tette lehetővé, hogy irodalmi életünknek minden mozzanatából tudtunk valami feltűnőt, valami jellemzőt bemutatni.

Mint mult évi jelentésemben említettem, az irodalmi csoportnak előadói a könyvtár személyzetéből kerültek ki, kik e fáradságos és nagy felelősséggel járó munkát a könyvtári szolgálattal akkép egyeztették össze, hogy az utóbbi hátrányt nem szenvedett.

Hogy az irodalomtörténeti csoportban a külföldi könyvtárak is élénk részt vettek kiállításaiikkal, abban nem kis tényező volt az a körülmény, hogy könyvtárunk a külföldi könyvtárakkal élénk összeköttetést tart fenn, mely természetesen a kiállítás alkalmából csak fokozódott, a mennyiben ezen könyvtárak ama körülmény-nél fogva, hogy a csoport-előadók az egyetemi könyvtár tisztviselőiből kerültek ki, kiállítási tárgyaikat hozzánk küldték be.

Az előadók pontosságának és éberségének köszönhetjük azt, hogy a kiállított tárgyakat azok nagy száma daczára minden hiány nélkül kaptuk vissza.

Hálásan kell megemlékezmem Excellentiád azon kegyességéről, hogy duplumainkat Excellentiád a kolozsvári egyetemi könyvtárnak s az ezzel kapcsolatban lévő erdélyi ev. ref. egyházkerület theologiai facultásának kegyeskedett adományozni, miáltal lehetővé tétetett, hogy a hírlapszoba mellett lévő nagy kerek dolgozó-szoba, melyet eddigelé a duplumok betöltöttek, visszaadassék eredeti rendeltetésének és ezzel elég van téve az egyetemi tanács azon kívánságának, hogy külön és minden időben használható dolgozó-